

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Gazdasági és Monetáris Bizottság

Nyilvános meghallgatás

A SWIFT-RENDSZERBŐL SZÁRMAZÓ BANKI ÁTUTALÁSOKKAL KAPCSOLATOS ADATOKNAK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK TITKOSSZOLGÁLATAI ÁLTAL TÖRTÉNT MEGSZERZÉSÉRŐL¹

2006. október 4., szerda, 9.30–12.00

*Európai Parlament,
Altiero Spinelli épület, 3E2 terem
Rue Wiertz 60, Brüsszel*

- 9.00 – 9.10** **Bevezető beszédet mond** Pervenche Berès, az ECON bizottság elnöke, valamint Jean-Marie Cavada, a LIBE bizottság elnöke.
- 9.10 – 9.25** **SWIFT**
Blanche Couteaux (jogtanácsos) és
Francis Vanbever (pénzügyi igazgató)
- 9.25 – 9.40** **Európai Központi Bank**
Jean-Claude Trichet (elnök)
- 9.40 – 9.55 -** **Belga Nemzeti Bank (BNB)**
Peter Praet (a BNB igazgatója)
Joseph De Wolf (a jogi szolgálat vezetője) és
Johan Pissens (a megfigyelő szolgálat vezetője)
- 9.55 – 10.45 -** **Kérdések és válaszok**

¹ A SWIFT-rendszerből származó banki átutalásokkal kapcsolatos adatoknak az Egyesült Államok titkosszolgálatai által történt megszerzéséről szóló, 2006. július 5-án elfogadott európai parlament állásfoglalás alapján.

- 10.45 – 10.55 - Az Eljárási Szabályzat 29. cikke alapján felállított munkacsoport**
Peter Schaar (a munkacsoport elnöke)
- 10.55 – 11.05 - Európai Bizottság**
Alain Brun (Adatvédelmi főosztályvezető, Bizottság)
- 11.05 – 11.15 - Európai adatvédelmi biztos**
Peter Hustinx
- 11.15 – 11.25 - Belga szenátus**
Anne-Marie Lizin (elnök)
- 11.25 – 12.25 - Kérdések és válaszok**
- 12.25 – 12.30 -** Az elnökök következtetései
- 12.30 – 13.00 -** Sajtótájékoztató

ÖSSZEFOGLALÓ FELJEGYZÉS

2006-ban az európai és amerikai média felfedte az Egyesült Államok kormánya által létrehozott, a terrorizmus finanszírozását követő program létezését, amely lehetővé tette az Egyesült Államok hatóságai számára, hogy hozzáférjenek a SWIFT (Nemzetközi Bankközi Pénzügyi Telekommunikációs Társaság) adatbázis-rendszerében tárolt pénzügyi adatok korlátozott köréhez.

A SWIFT-rendszerben tárolt információk – amelyekhez az Egyesült Államok hatóságai a terrorizmus elleni harc jogcímén célzott kereséseket végezhetnek – több százezer európai polgárt érintenek. Egyes központi bankok tudomást szereztek a programról, illetve tájékoztatást kaptak a SWIFT részéről.

Az Európai Parlament 2006. júliusában állásfoglalást fogadott el, amelyben többek között megbízta az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot, hogy a Gazdasági és Monetáris Bizottsággal közösen szervezzen közös meghallgatást az ügyben érintett magán- és közszférabeli felekkel annak érdekében, hogy kiderüljön, ki milyen információkkal rendelkezett.

A MEGHALLGATÁS ÁLTALÁNOS CÉLJAI TEHÁT A KÖVETKEZŐK:

- 1. jogi keretet létrehozni a SWIFT-rendszerben tárolt adatok hozzáférésehez mind az egyesült államokbeli, mind az európai, mind pedig a nemzeti jog viszonylatában;***
- 2. kideríteni, hogy az ügyben érintett felek milyen információkkal rendelkeznek, annak érdekében, hogy:***
  - fogalmat lehessen alkotni arról, hogy tiszteletben tartották-e az adatvédelem terén hatályos rendelkezéseket;***
  - fogalmat lehessen alkotni arról, hogy az adatvédelem terén hatályos rendelkezések tartalmazznak-e joghézagokat.***

* * *

1. A jogi keret

Lásd a fenti 1. pontot.

2. Kideríteni, hogy az ügyben érintett felek milyen információkkal rendelkeznek

A SWIFT nemzetközi bankközi pénzügyi telekommunikációs társaság a cégformája szerint korlátolt felelősségű szövetkezeti társaság, székhelye Brüsszel, és több mint 7 500 pénzügyintézetnek (bankoknak, közvetítőknak, ügynököknek, vagyonkezelőknek, piaci háttérintézeteknek stb.) nyújt biztonságos átutalási szolgáltatásokat több mint 200 országban.

A SWIFT tulajdonjogával és ellenőrzési jogával a tagjait rendelkeznek.

Mivel a SWIFT sem bank, sem kifizetési vagy elszámolási rendszer, szabályozását sem központi bankok, sem bankfelügyeleti szervezetek nem biztosítják. Ugyanakkor, nagy és egyre növekvő számú, jelentős kifizetéseket bonyolító kifizetési rendszer a SWIFT-rendszert használja, ezért a SWIFT maga is rendszeres jelleget öltött. Ezért a Tízek Csoportjának (G10) központi bankjai létrehozták a SWIFT megosztott felügyeleti rendszerét és azt a Belga Nemzeti Bank irányítása alá helyezték, hiszen a SWIFT a belga társasági jog hatálya alá esik.

A MEGHALLGATÁS CÉLJAI:

- *információkat szerezni az amerikai hatóságok kéréséről (annak kiterjedéséről, napjáról, további alakulásáról), a kérésnek a SWIFT általi kezeléséről, valamint az adatok továbbításának pontos kereteiről;*
- *megtudni, hogyan mérte fel a SWIFT ezt a kérelmet az alkalmazandó jogszabályoknak való megfelelés szempontjából;*
- *megállapítani, hogy mely európai és nem európai hatóságok szereztek tudomást a SWIFT nevezett programjáról, és feltárni, hogy miként reagáltak ezek a hatóságok ebben a helyzetben;*
- *megtudni, hogyan értékeli a Belga Nemzeti Bank továbbított adatok megismerése miatt keletkezett kockázatokat.*

Belga Nemzeti Bank (BNB):

A BNB vezető szerepet tölt be a SWIFT felügyeletében, hiszen a társaság a belga jog hatálya alá esik. **Jelenleg a G10 egyetlen központi bankja sem rendelkezik olyan közvetlen szabályozási jogi eszközökkel, amelyek határozatok végrehajtását tenné lehetővé a SWIFT társasággal szemben.** A „felügyelők” ugyanakkor képesek bizonyos befolyást (erkölcsi nyomást) gyakorolni különböző mechanizmusok révén, amelyek célja annak garantálása, hogy a SWIFT tekintetbe vegye ajánlásait, nevezetesen tájékoztassa a SWIFT-rendszer felhasználóit és ellenőrzőit a SWIFT felügyelői által táplált aggodalmakról. A felügyelet legfőbb céljai a biztonság, az operatív megbízhatóság, a műveletek folytonossága és a SWIFT infrastruktúrájának szilárdsága köré szerveződnek.

A SWIFT felügyeletének alapja a SWIFT és a BNB között aláírt megállapodási jegyzőkönyv.

A BNB egyúttal kétoldalú megállapodási jegyzőkönyveket is kötött minden egyes olyan más bankkal, amely részt vesz a SWIFT felügyeletében.

A BNB folyamatosan ellenőrzi a SWIFT fejlődését. A SWIFT által számára átadott dokumentumok alapján és az igazgatósággal tartott vitaulések alapján a BNB azonosítja a fontos kérdéseket. A BNB a G10 központi bankjai számára belépési pont a SWIFT megosztott felügyelete tekintetében. A BNB elnököl a megosztott felügyeletet megkönnyítő magas szintű technikai és politikai csoportokban, nevezetesen a megosztott felügyeleti csoportban (Cooperative Oversight Group), amelynek tagjai a G10 központi bankjai és a BNB,

valamint a Végrehajtó Csoportban (Executive Group), amelynek tagjai a Belga Nemzeti Bank, az Európai Központi Bank, a Japán Bank, az Angol Bank, valamint az amerikai központi bank, a Federális Tartalékalap (Federal Reserve System) Kormányzó Tanácsa.

A MEGHALLGATÁS CÉLJAI:

- *megállapítani, milyen információkat kap a BNB a SWIFT társaságtól;*
- *megtudni, hogyan mérte fel a BNB a SWIFT társasághoz intézett kérést az alkalmazandó jogszabályoknak való megfelelés szempontjából, valamint feltárni, hogy miként reagált a BNB ebben a helyzetben;*
- *megállapítani, hogy a BNB mely európai és nem európai hatóságokat tájékoztatta a SWIFT nevezett programjáról, és feltárni, hogy miként reagáltak ezek a hatóságok ebben a helyzetben;*
- *megtudni, hogyan értékeli a Belga Nemzeti Bank a továbbított adatok megismerése miatt keletkezett kockázatokat.*

EKB:

A központi bankok európai rendszerét törvény kötelezi a kifizetési rendszerek megfelelő működésének előmozdítására. Az Európai Központi Bank ezért rész vesz – a G10 központi bankjaival közösen – a SWIFT megosztott felügyeletében, nevezetesen a megosztott felügyeleti csoport és a végrehajtó csoportban tagja minőségben.

A MEGHALLGATÁS CÉLJAI:

- *megállapítani, milyen információkat kap az EKB a SWIFT társaságtól;*
- *megtudni, hogyan mérte fel az EKB a SWIFT társasághoz intézett kérést az alkalmazandó jogszabályoknak való megfelelés szempontjából, valamint feltárni, hogy miként reagált az EKB ebben a helyzetben;*
- *megállapítani, hogy az EKB mely európai és nem európai hatóságokat tájékoztatta a SWIFT nevezett programjáról, és feltárni, hogy miként reagáltak ezek a hatóságok ebben a helyzetben;*
- *megtudni, hogyan értékeli az Európai Központi Bank a továbbított adatok megismerése miatt keletkezett kockázatokat.*

A Tanács elnöksége:

Az Európai Parlament plenáris ülésén tett felszólalásában Paula LEHTOMÄKI, Finnország európaügyi minisztere és az Európai Unió soros elnöke kijelentette, hogy a Tanácsnak az adott pillanatban nem áll módjában megerősíteni a tömegkommunikációs eszközök állításait a SWIFT és az amerikai hatóságok közötti adatcseréről, és egyúttal emlékeztette az európai képviselőket arra, hogy a nemzeti hatóságok jogkörébe tartozik annak megállapítása, mi is történt valójában. A külügyminiszter-asszony ugyanakkor hozzáfűzte, hogy az Európai Unió kész a cselekvésre, amennyiben bebizonyosodik, hogy a történetek miatt európai szintű jogszabályozás bevezetésére van szükség.

A MEGHALLGATÁS CÉLJAI:

- *részletekbe menően feltárni, milyen mértékben szereztek tudomást a tagállamok a SWIFT és az amerikai kormány közötti bármiféle titkos megállapodásról;*
- *megvizsgálni a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről szóló kerethatározatra irányuló javaslatot (COM 2005/0475), annak biztosítása érdekében, hogy az európai polgárok magas szintű és egységes adatvédelemben részesüljenek az Unió területén;*
- *megvizsgálni, milyen intézkedéseket kell foganatosítani ahhoz, hogy a magánéletbe való beavatkozás esetei a jövőben nem ismétlődhessenek meg.*

Az Európai Bizottság:

Franco Frattini, a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségével kapcsolatos ügyek biztosa az Európai Parlament júliusi plenáris ülésén tett felszólalásában jelezte, hogy ebben az ügyben csupán részleges információkkal rendelkezik, ezért kiegészítő jelentéseket kért annak kivizsgálására, hogyan juthattak hozzá az amerikai hatóságok a SWIFT-rendszerben tárolt, pénzügyi tranzakcióra vonatkozó adatokhoz.

Mivel az adatvédelemre vonatkozó jogszabályok megfelelő alkalmazásának elsődleges felelősségét a nemzeti hatóságok viselik, feltétlenül meg kell hozniuk minden szükséges intézkedést az e téren hatályos nemzeti jogszabályozásaik hibátlan és szigorú alkalmazásának biztosítására. Ha a SWIFT-rendszer ügyében napvilágra kerülő új elemek megerősítenék, hogy az e téren hatályos jogszabályokat nem tartották tiszteletben, akkor a Bizottságtól elvárható, hogy teljes mértékben éljen az alapszerződések által ráruházott jogkörével.

A MEGHALLGATÁS ÁLTALÁNOS CÉLJA ANNAK MEGÁLLAPÍTÁSA, HOGY:

- *a Bizottságot tájékoztatták-e az adatok átadásáról, és ha nem, mikor és milyen módon szerzett tudomást róla?*
- *melyek a Bizottság által javasolt intézkedések arra az esetre, ha a jelenleg folyamatban levő vizsgálatok megerősítenék, hogy a hatóságok nem tartották tiszteletben a hatályos jogszabályokat?*
- *értékelő vizsgálat alá kell-e vetni a terrorizmus elleni harc terén elfogadott európai jogszabályokat a hatékonyság, a szükségesség, az arányosság és az alapvető jogok tiszteletben tartása szempontjából?*

Az adatvédelmi hatóságok:

Az Európai Unió alapja a jogállamiság, következésképpen személyes adatoknak harmadik országok felé történő bármely továbbítása az adatvédelemre vonatkozó nemzeti és európai jogszabályozás alá esik, amely előírja, hogy minden adatközlést biztonsági okokból elvi alapon

joghatóságnak kell jóváhagynia, továbbá az ezen elv alóli bármely kivételnek arányosnak kell lennie, és vagy törvényi, vagy nemzetközi szerződésben foglalt joggal kell rendelkeznie.

Az európai adatvédelmi biztos:

Az európai adatvédelmi biztos feladata annak ellenőrzése, hogy az Európai Központi Banknak a hatályos európai jogszabályok értelmében kötelessége volt-e fellépni az adatvédelem tudomására jutott lehetséges megsértésével szemben.

A MEGHALLGATÁS ÁLTALÁNOS CÉLJA ANNAK MEGÁLLAPÍTÁSA, HOGY:

- *az Európai Központi Banknak a 45/2001/EK rendeletet alkalmazva kötelessége volt-e fellépni az adatvédelem tudomására jutott lehetséges megsértésével szemben.*

A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv (adatvédelmi irányelv) 29. cikke alapján létrehozott munkacsoport

A 29. cikk szerinti adatvédelmi munkacsoport létrehozása a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyéneknek biztosítandó védelem jegyében történt.

A MEGHALLGATÁS ÁLTALÁNOS CÉLJA ANNAK MEGÁLLAPÍTÁSA, HOGY:

- *mikor tájékoztatták első ízben a 29. cikk szerinti munkacsoportot arról, hogy a SWIFT az amerikai hatóságok kérésére adatfeldolgozást végzett?*
- *ha a 29. cikk szerinti munkacsoport nem szerzett tudomást az adatfeldolgozásról, nem gondolja-e, hogy a szóban forgó információkat az EKB és a Bizottság között ki kellett volna cserélni, tekintettel az adatfeldolgozás tekintetében az egyéneknek biztosítandó védelemben betöltendő szerepére?*
- *fennáll-e joghézag nemzeti szinten, és az adatvédelem terén hatályos közösségi jogszabályozás kiterjed-e a központi bankokra?*
- *milyen újabb intézkedések meghozatalára van szükség?*

MELLÉKLET

A meghallgatás titkársága

Felelős személy	Telefon	Postacím	E-mail
Martina SUDOVA (Adminisztrátor)	(32.2) 283 1476	Európai Parlament Rue Wiertz 60 RMD 01J040 B-1047 Bruxelles	ip-libe @europarl.europa.eu ip-econ @europarl.europa.eu
Philippe TROUSSARD (Adminisztrátor)	(32.2) 283 2558	Európai Parlament Rue Wiertz 60 ATR 00K029 B-1047 Bruxelles	
Ryszard DE GROOT (Asszisztens)	(32.2) 284 0795	Európai Parlament Rue Wiertz 60 RMD 01J036 B-1047 Bruxelles	
Maria LAZAROVA (Titkár)	(32.2) 283 2389	Európai Parlament Rue Wiertz 60 RMD 01J044 B-1047 Bruxelles	

Fontos közlemény azok számára, akik részt kívánnak venni a meghallgatáson

A meghallgatás nyilvános. Biztonsági okokból azonban azok a személyek, akik nem rendelkeznek európai parlamenti belépő kártyával, előzetesen belépési engedélyt kötelesek kiváltani. A belépési engedélyt kiváltani kívánó személyeket kérjük, hogy 2006. szeptember 28-a előtt vegyék fel a kapcsolatot a titkársággal.

Szinkrontolmácsolás biztosított 12 nyelven (EN, FR, DE, IT, ES, NL, EL, HU, DA, SV, FI, PL).